Ա. Տարի — Թիւ 49

Երկուշաբթի, 30 Օգոստոս 1915

ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԷՄ

ԳԱՅՆԵՐԻՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ . .	Ղ. Ո. 80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	Ֆր. 20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱՐԵՒ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Շարա Ապու Տարտար, Թիւ 16

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ

Journal AREV

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPTE

ԶՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ՄԵՐ ՀԱՅ ՊՕՅ-ՍՔԱՈՒԹՆԵՐԸ

Մէկը չկայ այլեւս որ ուրանայ իրական օգտակարութիւնը այն բացօդեայ խաղերուն և այն ամէն կարգի մարզանքներուն զորս դեռահաս պատանիները կը կատարեն Պոյ-ՍքաուԹներու ընկերակցութեան մը մէջ։

Այս մարմինը, զոր ստեղծած է անգլիացի զօրավար Պաուըն-Բաուէլ, ոչ միայն կը ձգտի մեր երիտասարդներուն ֆիզիքական զարգացումին օգնելու, այլեւ անոնց կուտայ անձնական նախաձեռնութեան ոգի մը որ շատ օգտակար է կեանքի մէջ, և միեւնոյն ատեն զանոնք կը վարժեցնէ բաւական խիստ կարգապահութեան մը՝ որ, ինչպէս ամենքս գիտենք, շատ անհրաժեշտ բան մըն է Հայերուս համար։

Պոյ-ՍքաուԹները, հագած ԹԷԹև համազգեստ մը որ զինուորներու համազգեստին կը նմանի, և ենթարկուած կանոններու որոնք իրենց կարգ մը կողմերով զինուորական կեանքը կը յիշեցնեն, կըրնան՝ նոյնիսկ քաղաքներու մէջ՝ բացօդեայ կենցաղ մը վարել որ կը զարգացնէ իրենց մարմինը և առողջութիւն կուտայ իրենց մըտքին՝ միաժամանակ իրենց հայրենիք ԹԷլով հաճելի և օգտակար ժամանցներ։

Անոնք կը վարժուին գործնականապէս ճանչնալու ծաղիկները, ծառերն ու կենդանիները, վաղելու, լաստ մը կամ հիւզակ մը շինելու, հետք մը գտնելու և անոր հետեւելու, ցերեկ կամ գիշեր ատեն իրենց ուղղութիւնը գտնելու, դուրսը կերակուր եփելու, վրաններ հաստատելու, վիրաւորներ դարմանելու, հրդեհներ մարելու ևն.։

Բայց մանաւանդ, Պոյ-ՍքաուԹները կը սորվին յարգել կարգապահութիւնն և ունենալ եղբայրակցութեան, միութեան և համերաշխութեան այն ոգին որ ազգի մը ուժը կը կազմէ։ Անոնք պարտական են միշտ պատուոյ օրէնքներուն համաձայն գործելու։

Եւ անոնք հանդիսաւորապէս երդում կուտան ԹԷ կեանքի ամէն պարագաներուն մէջ այսպէս պիտի շարժին։

Ես չեմ ճանչնար ասկէ աւելի օգտակար և միեւնոյն ատեն հաճելի հաստատութիւն մը մեր պատանիներուն համար։

Չկայ ընտանիքի հայր մը, չկայ խնամոտ մայր մը որ մտահոգ չըլլայ ԹԷ իր որդին ո՞ւր պիտի անցընէ իր հինգշաբթի և կիրակի օրուան յետ-մէջօրէները։ Որքա՜ն վրտանգներ կը շրջապատեն մեր տըղաքը, որքա՜ն մեզի հոգ կը պատճառէ անոնց բարոյական դաստիարակութիւնը։

Արդ, Զօրավար Պաուըն-Բաուէլ մէկ անգամէն լուծած է խնդիրը։ Միշտ արթուն պահելով Պոյ-ՍքաուԹներու միտքը զիրենք հետաքրքրող մարզանքներով, զանոնք կը հեռացնէ չարիքէն. կը կազմէ և կը զօրացնէ զանոնք՝ նոյնհետայն հայրենիքին համար օգտակար ընծայելով։ Անոնք շուտով կը նշմարեն՝ ԹԷ գործունեայ կեանքին, գոյութեան մեզի պարտադրած կռուին մէջ, բաւական չէ միայն անհատական ճիգը, պէտք է գործի մը ամբողջութիւնը ընդգրկող յա-ա-կագիծ մը, չա կարգապահութ նոնք յօժար թեամբ կա պէսով վարուի պէտքն ունի մեր ազգը...։

* * *

Հազիւ տարի մը կայ որ մէկ քանի երիտասարդներ գաղափարն ունեցան, անգլիացւոց, Ֆրանսացւոց, իտալացւոց և յունաց օրինակին վրայ, Հայ Պոյ-ՍքաուԹներ կազմելու Գահիրէի մէջ։

Ո՛չ սկիզբի դժուարութիւնները, ո՛չ կազմակերպական ու մանաւանդ նիւթականի արդելքները կասեցուցին այս գաղափարը յղացողներուն յամառ բարի-կամեցողութիւնը։ Անոնք արժանի են ճանչցուելու, և եթէ պիտի չԹերանամ ուրիշ մօտաւոր առիթով մը իրենց անունները մեր հայրենակիցներուն երախտագիտութեանը ներկայացընելու։

Սակայն և այնպէս, գործը շատ նախնական կերպով մը կազմակերպուած էր՝ որպէսզի կարենար բնականոն եղանակաւ մեծնալ ու տարածուիլ։ Մեր երիտասարդները շուտ հասկցան ատիկա։

Այն ատեն դիմեցին քանի մը անձանց որոնք կը հետաքրքրուին մեր նոր սերունդով։ Մեր Պատրիարքարանը, միշտ առաջին կարգին վրայ, սիրով նուիրեց իր աջակցութիւնը։

Իրարու քով բերուեցան բոլոր բարեյօժար տրամադրութիւնները և մշակուեցաւ լուրջ կազմակերպութեան ծրագիր մը՝ որ այս օրերս աւարտեցաւ և իր լրման յանգեցաւ։

Հետեւաբար, այժմ գոյութիւն ունի Հայկական Պոյ-ՍքաուԹներու քաղաքային ընկերութիւն մը (société civile), իր հիմնական կանոնագրով, որ օրէնքի համաձայն կազմուած և ներկայացուած է իշխանութեանց։

Այս ընկերութիւնը կը կառավարուի և կը յանձնուի Տնօրէն Ժողովով մը որ մեր գաղութին պատուաւոր անձնաւորութիւններէն կը բաղկանայ։

Պէտք է տեսնել ԹԷ ինչպէ՛ս մեր պատանիները, որոնք քանի մը ամսէ ի վեր հրահանգուած են արդէն, կը շարժին ու կը դառնան՝ բարդ քայլարշաւներու և հակարշաւներու մէջ։ Ասիկա լաւ սկզբնաւորութիւն մըն է հարկաւ, բայց տարակոյս չկայ որ ասկէ շատ աւելին կ'սպասենք։

Այո՛, բայց... խնդիրը այն է՝ որ հաղիւ երէկ ծնած և այսօր կազմակերպուած՝ ընկերութիւնը աղքատ է դեռ։ Անիկա կը կարօտի մեր նիւթական օժանդակութեանը։ Պէտք ունի դրամի՝ առանց որուն այնքա՛ն բարեդէպ պայմաններով սկսած այս հաստատութիւնն ալ պիտի կենար ու քայքայուէր։

ԹԷ ինչու Թոյլ կուտամ [illegible] մը ուղղելու մեր [illegible] չափով, ուստի այս ընկերակցութեան՝ անոր անդամ գրուելով։

Ընկերութիւնը ունի՝

Գործօն անդամներ՝ որոնք իրենք Պոյ-ՍքաուԹներն են, և Օժանդակ անդամներ՝ որոնք ընկերակցութեան նպատակին շահադրգռուող բոլոր անձերն են։

Այս օժանդակ անդամները՝ կա՛մ Ընկերակիցներ են որոնք ամսական 5 ղրշ. կը վճարեն, կամ Նուիրատուներ որ ամիսը 10 ղրշ. կա՛մ աւելի կը վճարեն, և կա՛մ Մշտական անդամներ որոնք մէկ անգամէն առնուազն 20 ոսկիի նուէր մը ըրած են։ Բնականաբար, այս բոլոր անդամները կը մասնակցին ընկերութեան ընդհ. ժողովին։

Ահաւասիկ այն երդումը զոր կ'ընեն Պոյ-ՍքաուԹները.

«Կ'երդնում Աստուծոյ եւ պատուոյս վրայ՝ թէ ամէն առիթի մէջ պիտի վարուիմ իբրեւ իր պարտականութեանը գիտակից, ուղղամիտ եւ ազնիւ մարդ մը.

«ԹԷ պիտի սիրեմ Հայրենիքս եւ հաւատարմօրէն պիտի ծառայեմ անոր.

«ԹԷ պիտի հնազանդիմ Պոյ-Սքաութներու Կանոնագրքին.»

Ուրիշ մօտաւոր յօդուածով մը աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ պիտի տամ Պոյ-ՍքաուԹներու ներկայ կազմակերպութեան և Կանոնագրքին մասին։

Առ այժմ ձե՛զի է որ կը դիմեմ, հայ մայրեր և հայրեր։ Առանց ձեզի, ընկերակցութիւնը բան մը չի կրնար ընել։ Ցանձնեցէք ձեր տղաքը կատարեալ ապահովութեամբ. անոնք ձեզի պիտի դառնան աւելի ազնիւ, աւելի ուժովցած և աւելի սիրալիր։

ԽՈՍՐՈՎ ԶՕՀՐԱՊ

ԴՈՒՔ ԿԵՂԾՈՒՄ ԷՔ

Դուք ասում էք, թէ հասարակութիւնն առ հասարակ աւելացնում է ձեր հարստութեան չափը։ Թէ դուք չունէք այնքան, որքան կարծում են մարդիկ։

Դուք շատ անգամ կոկորդիլոսի արցունքներ էք թափում, թէ ձեր գործերը վատ են ընթանում, թէ անաղին վնասներ էք կրում, թէ պատերազմը քայքայել է ձեզ եւ այլն եւ այլն։

Հաւատացնում եմ ձեզ, որ ձեր լալկանութեամբ ոչ ոքի չէք կարող խաբել։ Ձեր հարստութիւններն ասպարէզի վրա են ցերեկվայ լուսով լուսաւորված։ Եւ այնքան նրանք բարձր են ալաղակում իրանց մասին բանկերում, տներում, քարտանէրում, նոյն իսկ փողոցներում, որ երբեք ձեր սուտ հեկեկանքները չեն կարող խլացնել նրանց ձայնը։

Խօսք չունեմ, մարդիկ կարող են մի քիչ սխալվել կամ աւելացնելով կամ պակասցնելով ձեր ունեցածի չափը, բայց թէ իւրաքանչիւրը շատ լաւ գիտէ ձեր հարստութեան մօտաւոր քանակը, այդ էլ յայտնի է։

Դուք ասում էք աղի արքներ թափում և կուրծք ծեծում։ Այնպէս չէ՞ք հասկանում և զղում, որ դա ձեզ աւելի է նսեմացնում։

Գոնէ մի փոքր հպարտութիւն ունեցէք, ասացէք անկեղծ. «Ունենք, բայց չենք ուզում տալ»։ Կամ աւելի ճիշդն ասացէք. «Կը կամենայինք տալ և թեթեւացնել մեր խիղճը, բայց չենք կարողանում»։ Իսկ մենք գիտենք, թէ ինչո՞ւ չէք կարողանում։ Չէք կարողանում, որովհետեւ ոսկին, այդ սքանչելի հրաշագործը բարի մարդկանց ձեռքում և սոսկալի չարագործը չարերի ձեռքում, այնպէս ամուր է շաղկապվել ձեր հոգիների հետ և այնպէս սերտ ձուլվել ձեր արեան և մսի հետ, որ առանց հոգեկան անասելի վշտի և առանց մարմնաւոր անհուն տանջանքի չէք կարող բաժանվել նրանից։ Եւ ամեն մի կաթ ոսկի ձեզնից պոկողը ձեր մարմնի մի մասն է պոկում։

Խնդրե՛մ։ Հաւատացէք, որ դուք խղճալի մեկնումներ էք, որոնց հարկաւոր է արմատական բժշկութիւն...։

Ցետոյ, ինչո՞ւ համար էք սուտ պատրուակներ հնարում։ Օրինակ, ինչո՞ւ համար էք չարունակ աղաղակում. «Չենք տալիս, որովհետեւ չենք հաւատում ոչ ձեզ և ոչ ձեր ձեռնարկած գործերին»։

Ենթադրենք մի բոպէ, որ ձեր համոզմունքն է, որ թոյլ չի տալիս ձեզ, օրինակ, խոշոր նուիրատուութիւններ անել հայկական դատի կամ հայ կամաւորների օգտին։ Բայց հո գաղթականութեանը հաւատում էք։ Դիտէք, թէ թշուառների ինչ անհուն բազմութիւն է ձեզնից օգնութիւն հայցում։ Ինչո՞ւ գոնէ նրանց չէք օգնում։ Արդեօք Վեհափառ Հայրապետն էլ չէք հաւատում, նրա դառն արցունքներին, և ոչ օտարազգի բարձրագոյն անձանց, որոնց մարդասիրական օրինակն անգամ չի յափշտակում ձեզ։

Բայց ոչ, դուք կեղծում էք...։

(Մեակ) ՇԻՐՎԱՆԶԱԴԷ

ԱՅՎԱԶՈՎՍԿԻՒ ԱՐՁԱՆԸ

Թէոդոսիայէն կը հաղորդեն ԹԷ արձանագրած է Դինցբուրգ և Թէոդոսիոյ Քաղաքային Խորհուրդը համաձայնած են Այվազովսքիի արձանը կանգնեցնելու ծովին եզերքը, կայարանին մօտ։ Հիմքին կատուցման աշխատութիւնները արդէն սկսած են։ Արձանը կը ձուլուի պրոնզէ, Բեդրոկրատի մէջ։ Արձանին բացումը հաւանօրէն տեղի կ'ունենայ դալ տարուան աշնան։

ԻՐԵՐ ՈՒ ԲԱՌԵՐ

ՀՈՎԻՒ ԲԱՐԻ

Էջմիածին. տեսարանը Արարատեան պատմական դաշտն է։

Զիւաղ ու հնաձակ չորս դունդ հայ կամաւորներ, վարդանի հրամանատարութեամբ, կանգնած են շարք շարք, դէմքերնին դէպի Մայր Տաճարը՝ որ ծնկաչոքութ խանդաղատանքով մը նայել կը թուի իրենց։

Հրաշանները զարդարուած են ատենաբեր յատիկներով ու կանանչներով, Յուսոյ նշանակ։

Հայ դրօշակներ, վառքի անհամբեր, կը բարեւեն օդին մէջ. թեւաբախումն է ասիկա թռչունին որ մերձ է սլանալու. անոնցմէ մին ապիտակազգեստ քահանայ մը բարձրացուցած է վեր. Ղեւոնդ է արդեօք իր անունը։

Տաճարին զանգերը որ կը զուլանջեն, շեփորի հնչիւն մը ունին այսօր։ Ծովածաւալ ժողովուրդը, յուզմունքէն հեւասպառ, եկած խոնուած, վարած, պպչա՛ւ է իր քաջերուն՝ զորս կ'ողողէ հայ դաշտերուն ծաղիկներովը։ Աւարներ ինկած ցողեր կան անոնց վրայ։ Դրոշները որ կ'որոտան՝ Հայթիւնն ունին այն առաջին բառերուն զորս «Մեծ Հայրը», մեր ցեղը, կ'արտաբերէ անա՝ իր կորսուած լեզուն վերագտնելով յանկարծ։

Գարնան հնչտալի ու ջինջ օր մըն է. բարի արեւը իր ոսկի համբոյրներուն խաղտանքը կը պատոնէ հայ սուիններուն վրայ, որոց շուրջը՝ մերձաւոր Սանիէն, Բաղրատունի վերջին սպարապետներու հոգինե՛ր կը թռչտին սուներեւոյթ թիթեռնիկներու պէս։ Ու մօտիկ հորիզոնէն՝ երկնակատար Արարատը բարձրայօն կը դիտէ յակեհա իր քաջերուն լեզէոնը՝ զոր դարերէ ի վեր չէր տեսեր, բաբէ՛։

Հայորդիները դէպի մեծ անծանօթը դիմելէ առաջ՝ եկեր են իրենց Հոգեւոր Տիրոջ օրհնութիւնն առնելու. ա՛յն լեզուով իսկ, որով տասնեւհինգ դար առաջ վարդանանք՝ պատարագը լսեցին մայրեկի աղուոր առաւօտ մը։

Խմբապետները ծնրադիր կը համբուրեն Իջմեն Սեղանը։ Արարողութիւնը սկսած է։ Կամաւորներն ու ժողովուրդը կ'ըսեն հիմա տղօթքներ որոց մէջ մերթ Հայաստանը կը հեծկլտայ հեղիկ։

Աստուծոյ ու Հայրենիքին ողջագուրումն է առ վարդապետներ, շուրջառակեր, կը խնկարկեն ազատորդիները՝ որ ա՛լ վառոգ պիտի չնչեն միայն։

Վեհարանէն միաբաններուն մեծ տղանը կը յառաջանայ տակաւ, խորհրդաւորեալ ու յամբարձակ, շարականներ երգելով. անոնց ետին՝ պատկառազգու ալեփառ ղէմք մը անոմ, որուն վրայ աչքերը յոյժ «երիտասարդ» են դեռ, գերերկրային ոյժով մը։ — Հայոց Վեհափառն է, շուրջառատ, վերջապէս ի գլուխ՝ որուն վրայ ազամանդեայ խաչը փայլն ունի աստղի մը որ ազգին ճակատագիրը ցոյց պիտի տար։

Խմբապետները մօտեցան, հերթով, Ս. Լուսաւորչի Գահակալին աջը համբուրելու։

Երգեցողութիւնք լուած են այլեւս։ Հայոց քահանայապետը, «բայց երկնքի տակ, Աստուծոյ առաջ աղօթում է»։ Աւարտեց աղօթքը։ Պիտի խօսի հայրապետը, բայց պահիկ մը եւս լուռ կը մնայ դեռ։ Ժողովուրդը, նուիրական դողով մը տրոփուն, սեւեռած է դէպի... Աստղը։ Հովանաւորը խլեց ահա լռութիւնը ու կ'ըսէ. «Քանի որ նրանք մարդասիրութեան սահմանից անցել են, եւ անխնայ

կոտորում են իմ զաւակներին, Գուրէ եկ զնացէք...»

Այո՛, գնացէք ու զարկէ՛ք, կ'ըսէ ան, որպէսզի թշնամիին ճիրաններէն կրնաք զերծ, փրկէք ձեր եղբարաց եղբայրներն ու քոյրերը. զարկէ՛ք զի «այն պատերազմն է միայն արդար զոր ժողովուրդ մը իր գոյութիւնը պահպանելու և կամ սիրը մը պատժելու համար կը մղէ», այլապէս՝ սպանդ ու նախճիր է ան, ապառութիւնը ոպանու թեան համար՝ ոճի՛ր է։

Ի՞նչ ազնուական, սխրալի ու բարձր զգացում մեր Հայրապետին այս մտածման մէջ։ Աստուածային բանն իսկ է որ կը շնչէ կարծես հայ բռնանայապետին աղօթանուէր շրթանց վրայ։

Պատերազմը իր արհաւիրքներուն սասկութեամբն իսկ խոր ու պերճիմաստ շատ խոհեր ժայթքեցուց մարդկային սրտէն. անոնցմէ ոչ մին սակայն կը դերազանցէ Հայ Կրօնապետին սրբամաքուր զգացումը՝ իբր բարոյական զեղեցկութիւն ու հոգեկան մեծութիւն։

Յիսուսոդի ի՞նչ վեհութիւն, Նախնի բարձր իմաստութիւն, Մարդկայնութիւն կը յարաղօրին Հայ Հովուապետին ժուժկալ, պարզունակ այլ գերեղօր բառերուն մէջ։

Քահանան որ այս խօսքերը արտասանեց՝ Մարկոս Աւետիսն մըն է որ վերադարձած ըլլայ ու Աբրամայ լեղաւորը խօսի. Առաքեալներէն մին է ան՝ որ Սաբբատի ստորոտը մոլորած՝ սիրերը ու յամառները է ապրիլ հոն, մարդկային չուառագոյն երամակին քով։ Մեծդ Նազովրեցի, ի՞նչ հրաշք մըն է քու կիրքդ՝ որ ստաջին քարոզիդ շուրջ երկու հազար տարի վերջն իսկ՝ կը խօսիս տակաւին... մեր Մայր Աթոռէն։

Աստուածաբանական բարձրաբերձ գիտութեան դանձերը չունին մեր Հայրապետը. Տիւ-Ջ մտածողներու զոյգ գեղեցկութիւնը ու թարմիկ քրիստոնէականութիւնը։ Անոր պայծառութեամբը՝ Բուլգարը աւելի ժանտաժուտ կ'երևի իր ապիրատութեանց մէջ։ Ու աշխարհի բոլոր մինարէները իբարու վրայ՝ չպիտի կրնային հանդիլ երբեք Հայ Քահանայապետին հոգեկան բարձրութեանը։

Ո՞վ զմայլելի Հոգիդ ազգիս, ի՞նչ վիճունակ խոկութենէ մը չինուած ես դուն. ասիական խորշիլ մէջ խաւարաբոյր՝ Դեղեցկութեան ջուկը կ'արտացոլես դուն նորէն. հեծկլտուքներուդ մէջ նոյն իսկ՝ ճշմարտութեան օրհներգը կ'երգես ու կը ժպտի՛ս Լուսոյն։

Զի ապաքէն, քու Հայրապետդ՝ այն պահուն իսկ որ իբր հայ իր վերիժառու բանակը կը խաչակնքէ՝ սիրտը երկնային դիմով ուռի, կը յիշէ տակաւին իբր մարդ՝ թէ Ազգին սիրոյն քով մարդկութեան մեծ ընտանիքին սէրը դայ, տիեզերական եղբայրութիւնը կայ. թէ մարդիկ այս «ցեղի կամիլ»ին մէջ որ աշխարհս է՝ նախասահմանուած չեն զիրար սատելու ու յօշ յօշ պատառելու, այլ միախուռն մարանելու. Թշնառութեան ու Մահու դէմ, բնական մեծ թշնամիները մարդկային ցեղին։

Քու Քահանայապետդ, այո՛, չի մառնար թէ ինք ապառարկուն է Անոր որ խաղաղութիւն ու սէր, հաշտութիւն ու հաճութիւն քարոզեց մարդոց միջև. ու ինքը՝ «մէջնորդ հաշտութեան», կ'զգաս թէ ազօթեր ու հայցեր է ընդելիկաբ, աղերսեր ու արտասուեր է, յուսացեր ու հաւատացեր է իր հաւատքին բարձունքին. բայց երբ թշնամին մարդասիրութիւնը կ'ուրանայ ու կը կոտրէ անխնայ, այն ատեն ա՛լ կը յիշէ թէ «թշնամեայ քոյ թշնամի եղեց, և զատելիս քո սատակեցից», ու «ան որ սուրով զարկու սուրով պիտի իյնայ», ու կ'ըսէ «...դուք եկ գնացէք...»

Տաճարը որուն առջև այս խօսքն արտասանուեցաւ, երկիւղ սրբաղնակալ է։ Փառասնութեան ու ազօթքի և ոչ մէկ չունչ, խուսկի և կնդրուկի և ոչ մէկ բոյր ուելի քաղցրապարոյր դգուած պիտի ըլլայ անոր նուիրական որմերը։

Գրիգորեանց, Ներսիսեանց, Սահակեանց ոգիներուն զումարումը կայ իմ Հովուպետիս անուշակ ու չքնաղագնդ զգայման մէջ։

Պաշտելի՛ Տաճարդ Աբրահամայ, Նը-իրական պտղաբեր Հայուն հաւատքին՝ Դուն վառարանն ես մանաւանդ ազգային արբաղան հրոյն՝ որուն վրայ Հայ վեղարաւորները դարերով հակեցին անդուլ, վեհառնները ոգեր։

Քու սկիզբդ Հայրենիքով հաղորդեց միշտ Հայու թիւնը։

Մայր Եկեղեցի, Հա՛յ Եկեղեցի, քու զմբեթդ զմբեթն է ազգին որ իր անցնարին կեանքը ոտոր ներքև միայն պահեց պանդանեց, ու քու սիներուդ վերայ է դարձեալ որ պիտի վերականգնի, վաղը, Հայկայ Տունը։

Ի զուր Շատաբրեաններու քանդիչ հարուածներն ինկան քու սրբատաշ կամարներուդ վրայ. դուն «հրաշափառ յարութեամբ» ծնար վերստին աւերակներուդ մէջէն՝ իբր խորհրդանշան Հայուն ճակատագրին։

Տաճա՛ր վեհափառ, Տաճար մայրենի, ե՞րբ արբեսք պիտի հնչեն ու ազգիկին քու արծաթ զանգերդ բոլոր՝ ազգային Ազատագրութեան մեծ ոգոր աւետաձայնելու հրճուութիւնի Հայութեան։

Ա՛խ, այդ ձայնդ, Մայր Տաճար, մենք անհամբեր ու կարօտ ենք անոր...

ԱՆՑՈՐԴ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՄԵԾ ՈՒԺԸ

Այս պատերազմին մէջ շատ մը բաներու կարիք կայ, ինչպէս դիտէք. դրամի, մարդու, նախնական նիւթերու, զէնքի, ռազմամթերքի, և այն։

Կայ սակայն բան մը որ թերևս առանց ամենքին չափ թանկագին է և անհրաժեշտ... Եւ այս բանը բարոյական ամենազարդ յատկութիւն մըն է, խոնարհ, խեղճուկ, ընդհանրապէս արհամարհուած առաքինութիւն մը, որ ինքն [illegible] թէ ի՞նչ [illegible] ասանկ հոգայա[illegible] ուժը, ազգական հանճարը, դիւցազնութիւնը, յանդգնութիւնը, թեթև ու խոշոր հրետանին —հրաշալի 75էն մինչև հրեշային 420ը— կը փայլին առանձին բլանին վրայ իբր աւագ զերակատարները խաղին, իրեն ալ տրուեր է բաժին մը, որ ո՛չ փայլ ունի, ո՛չ գարդ մանակ, և ոչ իսկ ձայն, figurantի մուռնջ ու ստուերածեալ բաժին մը դրեթէ, որ սակայն այնքան կարևոր է թատերգութեան լուծումին (dénouement) տեսակէտով՝ որքան բոլոր միւս աղմկայոյզ ու շողշողուն դերերը...։

Եւ այս յատկութիւնը, — քանի որ պիտք է վերջապէս անուանել զինքը, իր համեստութիւնը վիրաւորելը ալ առնելով—, ոչ այլ ինչ է բայց եթէ ամենուս ծանօթ սա՝ բարի Համբերութիւնը։ Հանդուրժեցէ՛ք որ այս հանդիսաւոր ատիթով խեղճը գլխարերով մը պատուեմ, ինչպէս հարսնիքի օր մը ազգաս ազգականին գլուխը սիլինտր գըլխարկ մը կ'անցուն...։

«Համբերութիւնը կեանք է»՝ կ'ըսէ հնուանդ իմաստութիւնը Հայերուն, որոնց կեանքը արդէն երկարատև համբերութիւն մը եղած է, ինչպէս գիտնք...։

Ու Պիֆոնի խօսքը քիչ մը փոխելով, կարելի է ըսել այս պատերազմին համար՝ «Յաղթութիւնը երկար համբերութիւն մըն է։»

Այս պատերազմը պիտի չանին անոնք որ ամենէն աւելի տոկալ, դիմանալ, համբերել գիտնան։

Ժամանակն է այն մեծ ռազմավարը որ պիտի վերջացնէ զայն, ոչ թէ փայլուն ճակատամարտով մը ուր յաղթութիւնը պիտի փայլատակէ շանթի հարուածի մը պէս, այլ երկարատև ու տաժանագին ճիգերու ուժով...։

Պիտի յաղթէ ա՛յն որ իր հակառակորդէն աւելի ժամանակ պիտի ունենայ, այսինքն համբերելու միջոց ու կարողութիւն։

Արդ, եթէ լաւ մը դիտնք ընդդիմամարտ խումբերուն վարմունքը, պիտի տեսնանք որ այս պատերազմին մէջ անհամբերները, հեւ ի հեւ չտապողները, ճակատագրողները՝ Գերմանացիներն են։

Ներկայիս մէջ, ամէն բան ունին, պէտք եղած քանակութեամբ. դրամ, զինուոր, զէնք, և այն։ Բայց կ'զգան որ հեմակուրնէ արդէն կը պակսի իրենց, ու հետզհետէ աւելի պիտի պակսի՝ ժամանակը։ Ասկէ՝ իրենց անհամբերութիւնը, ջղայնոտութիւնը։

Մարդիկը ստիպուած, զառտաղարտուած են շուտով ու վերջնականապէս յաղթելու. չեն կրնար սպասել, չեն կըրնար ժամանակ կորսնցնել։ Ասիկա վնասակն է մէկու մը որ դիտէ թէ բռնը այս ինչ ժամուն կ'ելլայ. եթէ փախցնէ՝ ուրիշ չկայ...։ Պէտք պիտի ըլլայ տուն դառնալ, դլխիկոր։ Ու Գերմանացիները դեռ հեռու բռնեն, մինչ ասոր մեկնումի ժամը կը մօտենայ, ճակատագրական կերպով։

Ժամանակը, Դաշնակիցներուն համար, շտեմարան մըն է որ կը լեցուի շարունակ պիտանի բաներով. իսկ Գերմաններուն համար անդունդ մըն է, օրէ օր լայնցող, խորունկցող, և որ անդադար կը կլանէ, կը կլափէ իրենց ողջ ուժերը, մաս առ մաս, զանդուած առ զանդուած։

Ասոր համար է որ գերմարդկային ճիգեր կ'ընեն, ռազմական հսկայական ձեռնարկներու միջոցաւ կ'ըլլան թշնամին չախչախելու համար վերջնականապէս։

Ամէն օր որ կ'անցնի, իր հետ կը տանի երդուած, բաղձացուած յաղթութենէն կտոր մը, կը խոռէ այդ երևակայական հոյակապ զանդուածը...։

Ու տեսէ՛ք, իբր հակադատակեր, Դաշնակիցներուն ընթացքը. ո՛չ մէկ ջղաձգութիւն, ո՛չ մէկ հապճեպ։

Կարելի է ըսել որ ասոնք իրենց ձախողուած քայլերը աւելի համբերութեամբ կը տանին քան Գերմանացիք... իրենց մեծաղոյզ ու պլքիչխառն յաջողութիւնները։

«Մի՛ վ որ հեռուն երթալ կ'ուզէ, [illegible] ձին կը խնայէ» կ'ըսէ Ֆրանսացի [illegible] մանացիք խեղճին հոգին կր[illegible] [illegible] ծածեցի. ժամանակ և համբերութիւն. ու ասոնց շնորհիւ յաջողեցայ վերջ ի վերջոյ ձիու մը կերցնել իրենց...։»

Այս ձիու մասին կարծեմ թէ պիտի ուտեն նաև Գերմանները, քանի որ իրենց կուլտուրային անասուններնը՝ անմահական խոզերը՝ շատոնց մորթուած ու սպառած պիտի ըլլան։

Մ. Ս. ԿԻՒՐՃԵԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Օգոստոս 18ի Գ. օրը Պալսեն Տեսկ-Ալդան-Բիրեայի ճամբով Գանիրէ եկող տիկին մը հետեւեալ կերպով կը նկարագրէ Պոլսոյ այժմու կացութիւնը։

18—45 տարեկանները զէնքի տակ են, և մօտ առնէն 50 տարեկաններն ալ պիտի առնուին։ Զին. տուրք վճարողներու մասին հետապնդում չի կատարուիր։ Վաճառականութիւնը և առուտուրը դադրած են, նամանաւանդ պանքայի գործառնութիւնները։ Վերին Վոսփոր՝ մինչև Սթէնիա՝ պարպուած է, և տեղի ունեցած հրդեհներու միջոցին դուրսը անպատսպար մնացած թուրք ժողովուրդը բռնի քրիստոնեաներու, մասնաւորապէս Հայերու տուները բնակեցուցած են։ Վերջերս անդի ունեցած հրդեհէն Այոլ Փաշա և Ֆընտըղլը թաղերը գրեթէ ամբողջովին փճացած են։

Փուռերու առջև առաւօտ կանուխէն ժողովուրդը կը լեցուի առնելու համար հաց մը որ այնքան սուղ չէ, օրուան 60 փարա։ Իսկ դալով ընդեղէններու և այլ անհրաժեշտներու, օրինակի համար՝ բրինձը 12 ղրշ., շաքարը 14 ղրշ., իւղը 18 ղրշ. կ'արժեն և երթալով կ'աւելնան. քարիւղ՝ թիթեղը 1 ոսկի. ածուխի չոյութիւնը շատ դդալի է, մասնաւորապէս հանքածուխինը. Շիրէքի չոգենաւները կանոնաւոր երթեւեկ չունին. առաւօտուն մինչև 10 մէկ քանի չոգենաւ։ Իսկ կէս օրէ վերջ ժամը 3էն սկսեալ՝ երկու ժամը անգամ մը չոգենաւ մը կը մեկնի. կղզիները օրը երկու չոգենաւ միայն։

Գալով տարագրումներու, առաջին անգամ 25—30 հոգիներ աքսորուեցան, որոնցմէ մաս մը վերադարձան, իսկ սովորական դարձած է օրը մէկ երկու հոգիի աքսորը, որոնց մէջ ծանօթ վաճառականներ, ընդ որս և Իբրահոսեան եղբայրները։

Կուսակցականի հոտը չէ մնացած։ Ազատամարտը դադրած է և կը հրատարակուին միայն ժամանակ և Բիւզանդիոն՝ որ վերջերս թուրք թերթերէ առնելով Եգիպտոսի մասին գրած էր կարգ մը սասայօդ լուրեր։

Կախուած 20 հնչակեաններէ դատ իր աքսորավայրին մէջ սպաննուած է Պոլսոյ Երեսփոխան Դր. Զոհրապ, որոյ տիկնոջը հաղորդուած է գոյժը հեռաձայնով և սա լակոնական ձեւով. «Ձեր ամուսինը մեռած է»։

Գալով պատերազմին, թուրք ժողովուրդը և թուրք թերթերը աննողին կը նկատեն Տարտանէլի անցքը և այնպէս կը ներկայացնեն որ միշտ իրենք և Գերմանացիներն են որ կը յաղթեն։

Պոլսոյ հայութիւնը քաղդատմամբ Անատոլուի՝ այնչափ վատնդաւոր կացութեան մը մէջ չէ. ամերիկեան դեսպանը պաշտօնապէս վստահացուցած է Պոլսոյ ժողովուրդը՝ թէ «Պոլիս ոչինչ պիտի պատահի»։

Վերջապէս՝ այս է սա՛ Պոլսոյ այժմու կացութիւնը։

Գանիրէ ԽՈՐԻՆ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ

ՖՐԱՆՍ. ԵՒ ԱՆԳԼ. ԸՆԴԾՈՎԵԱՆՆԵՐԸ ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԱՋԻ

Ժոաքիմ Օպէռթինի անուն Քոբսքացի նաւաղ մը որ E-11 Ֆրանս. ընդծովային վրայ կը ծառայէր, հետեւեալը պատմած է յիշեալ ընդծովեային Պոլսոյ [illegible] կատարած յարձակման մասին.

[illegible] հրամանատարութիւնն [illegible] զմայլելի քա[illegible] Գիշեր մը հրա[illegible] ի մէջ հետազօ[illegible] մեկնեցանք [illegible] ակէն չա[illegible]

«Մէկ կողմ ձգեցինք Նակարայի ծոցը ուր ակռաներով և ցանցերով պաշտպանուած էր օսմ. նաւատորմիղը և որուն վրայ անկարելի էր յարձակիլ միակ ընդծովեայով մը։ Մարմարայի մէջ հանդիպեցանք չորեսնաւի մը զոր թողուցինք որ անցնի՝ մեր ներկայութիւնը յայտնի չընելու համար։ Գիշ վերջը Պոլսոյ մօտեցան ենք արդէն։ Մեր առջև կ'ելլէ զինուորական փոխադրանաւ մը. մեր հրամանատարը կ'սպասէ անոր, և 300 մէթր հեռաւորութենէ՝ թորպիլ մը կ'արձակէ, որ ճիշտ եղերքէն կը զարնէ զայն և հինգ վայրկեանի մէջ կ'ընկղմէ։

«Դը շարունակենք ընթանալ՝ ճամբան ուրիշ նաւ մը և զինեալ նաւակներ թորպիլարկելով։ Այն ատեն հրամանատարը ծովուն երեսը ելլել կը հրամայէ։ Պոլսոյ սուլուն էինք, քարավներուն մօտ՝ զոր ամբիշատէս կ'սկսինք ամբակոծել մեր պտիկ թնդանօթներով։

«Պոլսոյ մէջ իրարանցումը սարսափելի եղաւ։ Կը տեսնէինք ամէն կողմէ մարդոց, կանանց, տղայոց և մինչև իսկ զինուորներուն փախչիլը։ Ճիշտը ըսելու համար՝ ամրոցներու հրամայող գերմանացիները իրենց բոլոր պաղարիւնութիւնը պահեցին և սկսան կրակել մեր վրայ։ Միւնոյն ատեն մեզ կը փընտրէ օդանաւ մը որ գերմանական «Թաուպէ» մըն է։ Տեղերնիս կը փոխենք, զերծ մնալու համար իր ռումբերէն։ Ցանկացած օդանաւը զլխիվար կը դառնայ և Վոսփորի մէջ կ'իյնայ կը կոտրի։ Մեր շուրջը ակռաներ կը պայթեցնեն։ Ասոնց ամենքէն անվնաս կ'ազատինք, սակայն կարելի չէ որ այդտեղը մնանք։ Ջուրին տակ կ'իջնենք և ողջ առողջ կը վերադառնանք մեր կայանը՝ անցնելով Տարտանէլէն։»

Տէսէ-Աղաճ, 20.— Այն օրէն ի վեր երբ անցլ. ընդծովեայ մը Դալաթիոյ կամուրջին ճիշտ մէջտեղը թորպիլ մը նետելով կամուրջին մէկ մասը քանդեց, մայրաքաղաքին մէջ վախ մը կը տիրէ։ Ընդծովեային ուրուականը բոլոր մտքերը կ'զբաղցնէ, և զայն ատատնայի մեքենայ (տէրան մաքինասը) կ'անուանեն։ Պտիկ չոգենաւերը որոնք տակաւին Վոսփորի և Իշխանաց կղզիները կ'երթևեկէին, ամենքնալ սպասարկութիւնին դադրեցուցին։ Թուրքերը ալ չեն համարձակիր Դալաթիոյ կամուրջէն անցնիլ, որով Դալաթիոյ և Պոլսոյ մէջև հաղորդակցութիւնը խիստ դժուարացած է։ Ամէն անդամ որ էնվէր փաշա և Թուրք նախարարներ Բ. Դուռ երթալու համար կամուրջէն կ'անցնին՝ հակաթորպիլանաւերու տորմիղ մը ծովէն կը հսկէ կամուրջին երկու կողմերուն վրայ։ Դաշնակից ընդծովեաններու շնորհիւ՝ Թուրքերը ինքզինքին իրենց տունը չեն զդար, նոյնիսկ մայրաքաղաքին մէջ։

ԿՈՉ ՀԱՊԵՇՈՒԹԱՆԻՆ

Նկատի ունենալով այն անաւոր ճրգնամարմը որ անանխնթաց կերպով կը տոգնապեցնէ հանուր Հայութիւնը, Ատիս-Ապապայի գաղութը նուիրական պարտականութիւն մը կը սեպէ միաձայնութեամբ տուած հետեւեալ որոշումները հաղորդել արտասահմանի և ի մասնաւորի Եգիպտոսի հայ թերթերուն։

Ա. — Անորակելիօրէն անպատշաճ կը դտնէ այս կամ այն կուսակցութեան դիմակին տակ մղուած շիլ ու նեղմիտ պայքարները, որ միութեան սրբազան դատին կը հակառակն և ազգին արիւնոտ սիրտը իր իսկ զաւակաց ձեռքով յօշոտել կ'սպառնան։

Բ. — Կոչ կ'ուղղէ առանց ո և է նըկատումի դէթ մինչև համաշխարհային տագնապին վերջը լռեցնել սանձ սրձակ կիրքերը և Հայ փառաւոր անունին արժանի դիրք մը բռնել հանդէպ վիրաւոր հայրենիքին։

Գ. — Այն թերթերը որ կը շարունակեն կառչիլ իրենց պառակտիչ ուղղութեան՝ կը հռչակէ ազգադաւ և կը հրաւիրէ ողջամիտ ընթերցողները արհամարհանքով անդիտանալ անոնց գոյութեան իսկ։

Դ. — Եղբայրական ոգիներ կ'ուղղէ երկրի կամաւորներուն, կ'արտասուէ հերոսները որ գացին զոհուիլ ազատութեան սուրեն։ [illegible] գոյութիւնը վեհ. Գիւորգ Ե. Կաթողիկոսի և իր ներկայիցուցիչներու ջանքերուն և անխախտ համոզումով ու սրտատրոփ կ'սպասէ ազատութեան պայծառ արշալոյսին ծագմանն։

Կեցցէ՛ Հայաստան։

Ատիս-Ապապայի Հայ գաղութին
95 ստորագրութեանց կողմանէ՝
Գ. ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ Լ. Մ. ԵԱՂՃՃԵԱՆ

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԱԶԳ. ՇԱՀԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Ը. Յուլյակ Գանիրէի

Տիարք՝	Ս. Ղ.
Լ. Թօփալեան	400
Մ. Պէտիրեան (միանուագ)	300
Ե. Ֆէնէրճեան	200
Ս. Աւագեան	200
Տօքթ. Գլըճեան, (Մթթ-Ղամբ) (միանուագ)	195
Գ. Գէլաճեան	100
Ց. Գալաղեան (Բ. վճարում)	100
Մ. Բէսէճեան	100
Մ. Մարտիրոսեան (միանուագ)	100
Լ. Սիմճեան	100
Ս. Աշճեան	80
Պէրպէրեան Եղբ. (միանուագ)	50
Ս. Զիրէկեան	20
Ն. Էքսէրճեան (միանուագ)	20
Ե. Սարքեան (միանուագ)	20
Ոմն	5
Գումար՝	1990
Նախորդ գումար	145.011.7
Ընդհանուր գումար	147.001.7

ՏԵՂԱԿԱՆ ԲՐՈՆԻԿ

Նախարարապետ Բուլշի փաշա երկու օր առաջ նախագահեց տեղական Դատարանի մէկ մասնաւոր նիստին։

Պատերազմ. Ատեան մը դանդակ նիստ գումարեց ուրբաթ օր Նաւանանգասի ոստիկանատան մէջ և դատեց 13 տեղացի ձկնորսներ որոնք ամբաստանուած էին թէ Պօրոլլոսի մօտ, արգիլուած շրջանի մը մէջ մտած են։ Վճիռը վերջէն պիտի հրատարակուի։

Ցարիս Ցանմի, որ քաղաքական յանցանքի մը համար կը փնտռուէր և վերջերս ինքնաբերաբար անձնատուր եղաւ, յայտնած է թէ Վերին-Եղիպտոսի մէջ Ղպտիներու մէկ մասնաւոր նիստ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԱԶԳ. ՇԱՀԵՐՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

Բարիզէն մեզի կը գրուի թէ Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպար ստացած է՝

Ամերիկայէն՝ The Armenian National Defence Committeeէն՝ 10,000 տոլար։

Ամերիկայէն՝ զանազաններէ (որոնց յանկը դեռ չէ հասած) ձեռամբ Հայկ. Բարեգ. Ընդհ. Միութեան Նահանգային Վարչութեան 15,000 ֆրանք։

Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպար այս դումարէն կարեւոր մաս մը պիտի յղէ մօտոյ ի նպաստ կամաւորներուն և ուրիշ մաս մը ի նպաստ Հայ Փախստականներուն։

Այս տողերը հրատարակուած պահուն Հայկ. Բարեգ. Ընդհ. Միութեան Ամերիկայի Նահանգային Վարչութեան և Երիտասարդաց Քաղաքական կուսակցութիւններէ ու եկեղեցական հոգաբարձութիւններէ կազմուած Հայկական Ազգային Պաշտպանութեան Գոմիթէին միջև (The Armenian National Defence Committee) համաձայնութիւն կայացած կ'ըլլայ արդէն, միահամուռ ոյժերով նոր ընդհանուր հանգանակութեան մը՝ սկսելու Ազգին ծոլամաւալ պէտքերուն օժանդակելու համար։

Կը յուսացուի որ այս միացեալ ոյժերով կարելի ըլլայ մինչեւ 35-40,000 եղիպտ. ոսկի հանգանակել Ամերիկայի մէջ։

Բարիզեն Տ. Իգնատեան 30,000 Ֆր. և Տ. Մարկոսեան 20,000 Ֆր. ղրկած են հեռագրաւ Վեհ. Կաթողիկոսին, կամաւորներու գործին յատկացուելու համար։

Վսեմ. Պօղոս Փաշա Նուպար հաւանօրէն Սեպտեմբերի վերջերը դարձեալ Լոնտոն կ'ուղեւորի, դի Լօրտ Քիչներ, որ բացակայ էր Ն. Վսեմութեան առաջին ուղեւորութեան առեն, այս անգամ յատկապէս Ս. Ճէյմսի պալատը հրաւիրած է զինքը։

Ամերիկայեն կարգ մը ազդայիններ Ս. Պապին միջամտութիւնը խնդրած են վերջ մը տրուելու համար հայկակոտն զուլումին և խնդրած են Վենետիկի և Վիէննայի Մխիթարեաններէն՝ իրենց կողմէն բարեխօսել Ս. Պապին մօտ։

Նոյն ազդայինները Ամերիկացիներէ բաղկացեալ Նպաստամատոյց Յանձնաժողով մը կազմած են, պաշտօն ունենալով ամերիկեան ժողովուրդին մէջ հանգանակութեան ձեռնարկել և արդիւնքը՝ ամերիկեան յանձնաժողովոյ մը ձեռամբ ուղարկել այն վայրերը ուր Հայաստանի և Կիլիկիոյ ժողովուրդը հաւաքաբար աքսորուած է։

Այս գործը շատ շնորհաւորելի է, պայմանաւ որ ամերիկեան կառավարութիւնը յաջողի Բ. Դռնէն արտօնութիւն ստանալ Նպաստամատոյց մարմիններ յղելու համար հայկական աքսորավայրերը, դի յայտնի է որ այժմ Պոլսոյ Ազգ. Պատրիարքարանին բացարձակապէս արգիլուած է յարաբերութեան մէջ մտնել աքսորականներուն հետ և անոնց նպաստ փութացնել. ու թէև սովորական ժամանակներու մէջ, Պոլսոյ Պատրիարքարանին և ամերիկեան դեսպանատան միջև տարբերութիւնը վիթխարի է, բայց կարծենք վերջին տեսնելս անջրպետը շատ պզտիկցած է։

Ամերիկեան դեսպանը քանիցս ուժգնօրէն բողոքած է հայկական ջարդերուն և հաւաքական աքսորներուն դէմ, բայց Բ. Դուռը որ և է կարեւորութիւն ընծայած չէ այս բողոքներուն։ Ասոր վրայ դեսպանը դերմանական դեսպանատուն ուղղած է իր քայլերը և հոն յայտարարած է որ այս ջարդերուն առաջքը առնելու միակ միջոցը դերմանական ամենազօրեղ միջամտութիւն մը կըրնայ ըլլալ։ Բայց, ինչպէս որ կարելի էր սպասել՝, Բայզէրին ներկայացուցիչը պատասխանած է որ՝ Գերմանիա ինքզինքին իրաւունք չի տար Թուրքիոյ ներքին գործերուն միջամտելու...։

Ամերիկայի դեսպանատան և Բ. Դրան միջև յարաբերութիւնները լարուած են։ Դուռը ջնջած է դեսպանատան պահակ չոգեկնուին անթել հեռագրի կազմածքը։

Շատ մը Ամերիկացի միսիոնարներ սկսած են Թուրքիայէն փախչիլ։ յայտարարելով թէ անկարելի է այդ Սոդոմ Գոմորին մէջ այլեւս երկար ապրիլ։ Այս միսիոնարները կը հաւատան թէ Համիտի կոտորածներուն տարիները՝ Հայաստան, բաղդատմամբ իր այսօրուան վիճակին, պարպուէր եդեմական դրախտ մըն էր։

ՀԱՅՈՑ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

ՀԱՅԿ. ԾՈՎԱՅԵԱՆ, ԱԴԼԷՏ

Լէջմիածին, 21 Յուլ. (30 Օգստ.)

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը հետեւեալ հեռագիրն է ուղարկել բոլոր թեմական առաջնորդներին.

«Կոչպուսի հրամանատարը հեռագրում է ինձ, որ ... շրջաններից խմբերով փախչում են հայերը, դլխաւորապէս անպաշտպան կանայք և երեխաներ։ Մի այլ հեռագիր յայտնում է թէ ... ճեպընթաց փախչում են բազմաչարչար փախստականները դէպի Իգդիր։ Էջմիածինը ուղարկել է Խորէն Եպս.ին և Արսէն Վրդ.ին՝ կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչներին՝ գեղջկերների, ուսուցիչների հետ ցոյց տալու անհրաժեշտ օգնութիւն և կազմակերպելու մնացեալ կայանները։ Հրամայում եմ ձեզ յոգնդրել ձեր թեմի բոլոր ունեւոր ա-

ձանր

ղ

խաղալ Ը...

ՌՈՒՍԵՐԻՊԻՐԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐ

Սև Ծովի եղերքի բոլոր հայութիւնը կը քշեն երկրի խորերը. Կիրասոնի մէջ մինակ 70 տարեկանէ վեր ծերերն ու պառաւները մնացած են. իբրև յեղափոխական ձերբակալած են 60 Հայեր և գնդակահարած. իսկ միւսները քշած և ջարդած են։ Նոյնը և Տրապիզոնի մէջ. մինակ 12 տարեկանէն վար եղողները պահած են, իսկ միւսները քշած. Տրապիզոնի շրջակայ հայաբնակ գիւղերը եւս պարպուեր են. միայն Շանա անուն գիւղը չէ պարպուած իր դիմադրութեան պատճառով։ Զէնք ունեցողները ապստամբութեան կը դիմեն։ Այսպէս Շապին-Գարահիսարի մէջ հայ ապրստամբները քսաներեք կը դիմադրեն. Ջարդելով թուրք զօրքը՝ դրաւած են բերդը և այրած կառավարութեան շէնքը, այնպէս որ սարսափ ազդած են Թիւրքերին։ Խարբերդի մէջ ալ պայթած է ապստամբութիւնը։ Իսկ Մուշի հայութիւնը լեռները բարձրացած կը կռուի, սպասելով դրսի օգնութեան։ (Արմենիա)

ՎԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ԱՌՈՒՄԷՆ ԵՏՔ

Վարագի մասենադարանի ձեռագիրները ամբողջովին անվնաս են, դեպքերէն առաջ պահուած ըլլալով։ Սխալ է Կովկասի թերթերուն այն լուրը, թէ այրուած են անոնք։ Նոյնպէս անվնաս է Կարսի անապատի մատենադարանը։

Հայ գերիներ. — Ռուս զինուորները բաւական թուով հայ գերիներ ազատած են Նօրթուզի քիւրդ գիւղերէն և վերադարձուցած իրենց տեղերը։

Նաւախի հարաւային կողմը, 8 ժամ հեռաւորութեան վրայ, 2000 քիւրդեր յարձակում գործած ըլլալով՝ տեղացիները ընդառաջ կ'երթան, և 24 ժամուան կռիւէ մը յետոյ քիւրդերը կը փախչին 2 սպաննուած տալով։ Իսկ հայերէն կ'ըսպաննուի միայն տասրի մը։ Քիւրդերու մէջ կան բաւական թուով հայ կիներ ու տղաներ, ինչպէս պատմած են մի քանի հայեր, որ յաջողած են փախչելով ազատուիլ։ (Վան-Տոսպ)

Թիֆլիսի մէջ մեռած է Շուշեցի Եսայի Արզումանեան Թիւնիբեկեան, որ իր ամբողջ հարստութիւնը՝ մօտաւորապէս 300,000 ռուբլի, կտակած է Կովկասի Հայոց Բարեգ. և Հայուհեաց Բարեգ. Ընկերութեանց՝ որպէսզի իր կնոջ մահէն ետք տոկոսովը բանան ու պահեն Ղարապաղի և Երեւանի թեմերուն մէջ Հայոց եկեղեցական-ծխական դպրոցներ, Հայլուսաւորչական մանուկներու համար։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Կովկասի ձակատէն

Բէթրոկրատ, 27.—Կովկասի մէջ, Բասէնի հովիտին վրայ գտնուող Բիզլար լեռը դրաւեցինք։ Հ.

Պալքաններու մէջ

ԱՒՍՏՐՕ-ԳԵՐՄԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ...?

Լոնտոն, 26.— Աւստրօ-դերմանական խիստ մեծ ուժեր կը համախմբուին Պուլկարիոյ մօտ, սերպիական սահմանագլխին վրայ։ Ասոնց մտադրութիւնն է Պուլկարիոյ մէջէն անցնիլ։ Մօք.

Հռոմ, 18. —«Թրիպունա» կը հաղորդէ թէ Ռումանիաէ ստացուած լուրերը հաւանական կը նկատեն Աւստրօ-գերման յարձակում մը որուն նպատակն է Թուրքիոյ ձեռք տալ։ Դանուբի եւրոպական օր կը համախմբուին կարեւոր միութիւններ որոնք իրենց հետ ունին ծանր և դաշտային հրետանիներու կարեւոր ոյժ մը։ Ռումանական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք կ'առնէ Օրսովայէն վիսին գերմանական յարձակողականի մը պարագային համար։ Ո՛չ մէկ պարագայի Ռումանացիք պարզ հանդիսատեսներ պիտի մնան ձեռնարկի մը համար որ Ռումանիան պիտի բաժնէր Սերպիայէն և զինք պիտի չէզոքացնէր։ Գերմանիան լաւ է գիտցեալ բացարձակապէս որ բանակը պիտի միջամտէ այն [illegible] բանակները պիտի փոր[illegible] անդնել։ Այս

[illegible]

Արեւելեան ձակատէն

Ամսթերտամ, 27.—Այս իրիկուն Պէրլինի մէջ հրատարակուած զեկոյց մը կը յայտնէ Պուլթիկի նահանգներուն մէջ մարտական Հինտենպուրկի զօրաց ուժգին յարձակումը։ Զեկոյցը կ'աւելցնէ թէ Ռուսերը Օլեթիան պարպած են։ Այլ սակայն Գերմանացիներու կողմէ պահուած լուութիւնը այս հողամասին կամ Պրէսթ Լիթովսքի մէջ կատարուած աւարներու վերաբերեալ, կը ցուցնէ թէ որպիսի մեթոտիք և լաւ կերպով դորձադրուած է Ռուսական նահանջը։ Ռ.

Բէթրոկրատ, 27.— Զեկոյց մը կ'իմացնէ թէ Ռուսերը թշնամին Տվինսքի մօտ Սվէնթայի վրայ մղեցին։ Ռուսերը իրենց ստացած հրահանգներուն համեմատ դէպի Միջին Նիէմէն քաշուելու վրայ են։ Ռ.

Արեւելեան ձակատէն

Բարիզ, 27. — Արտսի հիւսիսային շրջանին մէջ, բաւական խիստ թնդանօթաձգութիւն, մասնաւորապէս Սուշէի և հարաւային նեօվէյլի շուրջ։ Լիլի համբուն մօտ թնդանօթաձգութիւնը գիշերուան ընթացքին շատ զօրաւոր եղաւ։ Ռուայի սահմանին մէջ, Ուազի և Էյնի միջև գտնուած սարահարթին վրայ և Էյնի հովտին մէջ, Սուասոնի հիւսիսակողմը գտնուող գերման ամրութիւնները ռմբակոծեցինք։ Թշնամին բաւական ուժգին կրակով Ռէմսը ռմբակոծեց։ Մեր կողմէն Սէրնէյ-լէ-Ռէմսի առջև գտնուող գերման խրամներու վրայ ճիշտ նշանառութիւնով ռմբակոծութիւններ կա-

[illegible]

գերման հետաղօտիչ յարձա-

[illegible] ետ մղուեցաւ։ Արկոնի մէջ միայն

[illegible] կռիւներ կը հաղորդուին ուրտեղ մենք առաւելութիւններս պահեցինք։ Վոժի մէջ, Սօնտէրնախի հարաւային կողմը, ճակատիս ճշդեցինք և Սօնտէրնախի և Լանտէրնախի միջև գտնուած դաշտին վրայ մեր շինութիւնները փութով յառաջ տարինք և բազմաթիւ գերման խրամներու տիրեցինք։ Ամսոյս 26էն 27ի գիշերը կատարուած թշնամւոյն հակայարձակողականը կատարելապէս ետ մղեցինք։ Մեր օդանաւերէն մէկը Տօրնախի մէջ հեղձուցիչ կազերու գործարանին վրայ երկուսառնեակ մը ռումբեր նետեց։ 27ի առաւօտուն օդային տորմիղ մը Պատի մեծ-դքսութեան մէջ Միւլհայմի կայարանը ռմբակոծեց։ Բոլոր օդանաւերը անվնաս վերադարձան։

Բարիզ, 28.— (Պաշտ.) Արտսի հիւսիսային կողմը գերման խրամատային վայրերը տակնուվրայ եղան և ռազմանութի մթերանոց մը քանդուեցաւ։ Գիշերը, Սուշէի և Նեօվիյլի շուրջ, ինչպէս նաև Ռուայի շրջանին մէջ, հրետանիի մէկ քանի գործողութիւններ կատարուեցան։ Թշնամին երկար հեռաւորութենէ մը Բոմբիներով Շուամբնեսեց որոնք քանի մը նիւթական վնասներ պատճառեցին. հիւանդապահուհի մը մեռաւ, ուրիշ մը ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Քէնըվիէսի և Նուվրոնի սարահարթին վրայ սումբերով կռիւներ կատարուեցան։ Արկոնի մէջ, մեր հրետանին մէկ քանի անգամներ կատեցուց թշնամւոյն մեր խրամատներուն վրայ կատարած ռմբակոծումը։ Ռ.

Իտալական ձակատէն

Հռոմ, 26. — (Վերին հրամանատարութենէն) Վալ Սուկանայի մէջ՝ Մոն Սիլարօնէ սկսեալ մինչև Մալօի հեղեղը, մեր դրաւումը յառաջ տարինք գեսին վերի կողմէն մինչև Մոն-Արմէնթէրայի և Մոն Սալուպիոի գագաթները։ Թշնամին չկրցաւ մեր յառաջխաղացումը արգիլել և գերիներ բռնեցինք։ Սիպաքի հովիտին մէջ՝ մեր հրետանին հեղեղին ձախ եղերքին վրայ աւաղանի մը մէջ պահուրտած բանակատեղին ռմբակոծեց. թշնամին խուճապի մատնուեցաւ, և մեր շրջանէներուն հետապնդումին ենթարկուեցաւ։ Վերին Իզոնցոյի սահմանին մէջ մեր Ալպեանները Ջոկատ մը Մոն Ռօնպոնի հարաւային զառիվայրերուն վրայ թշնամի խրամատներ գրաւեցին. 30 գերի բռնեցինք որոնց մէկը սպայ. ասկէ զատ գրաւեցինք 2 գնդացիր, բաղմաթիւ հրացաններ և ռազմանիւթ։ Բարսօի վրայ թշնամին նոր կէտերու վրայ նոր հրետանիներ զետեղած ըլլալով, ճակատին բոլոր երկայնութեանը վրայ զօրաւոր կրակ մը բացաւ, այսուհանդերձ մեր յառաջացման աշխատութիւնները անընդհատ կը շարունակուին։ Երկի մեր ձախ թեւը նոր խոչնդոտներ չանցաւ։ Հոն գրատանք 65 հրացան, լուսարձակ մը և բազմաթիւ դիւթեղէն։

Հռոմ, 28. — Իտալական զեկոյց մը կ'իմացնէ թէ յատուկ կոիւ մը վերջ Իտալացիները Քոլ տի Լակրօքուրօի և ուրիշ բարձրութիւններու վրայ զօրաւոր գիրքերու տիրացան։ Զրահաւոր նաւակներ լուսնի լուսով Ռիվայի վրայ արշաւանք մը կատարեցին՝ ամրութեանց վրայ ռումբեր նետելով։ Թշնամին՝ Քոսսօի վրայ տեղի ունեցած կռուին մէջ նոյնպէս խստ մղուեցաւ։ Ռ.

ԳԵՐՄԱՆԻԱ Մ. ՆԱՀԱԳՆԵՐԷՆ ՆԵՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ԽՆԴՐԷ

Ուաշինկթըն, 27.— Կոմս Պէրնսթորֆ հրամանագրած է խմացնելու թէ՝ լիուլի դոնացում պիտի տրուի «Արապիք»ի կորստեան համար։ Կոմս Պէրնսթորֆ բացատրեց թէ Գերմանիա պատրաստ է պարզ ուրացումէ մը աւելին ընել՝ այն պարագային երբ պիտի հաստատուի թէ «Արապիք» թորպիլաձարուած է առանց ազդարարութեան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Արեւելեան ձակատէն

[illegible] — Զեկոյց մ'իմա-

Բէթրոկրաս, 29.

ցնեք թէ Ռուսերը ամեն մեկ մատնաչափ տարածի վրայ կռիւը շարունակելով հանգերձ Վլատիմիրսկիինսքիի եռեւը ուրիշ նակատի մը վրայ կը բաշուին՝ աւստրիական մեծ շարժումի մը պատճառով որ կը ձգտի Կալիցիոյ դիրքը պատարել։ Ռ.

Բէթրոկրաս, 30. — Վերին Պիլկի եւ Սիջին Նիէմէնի վրայ ռուս բանակներուն դիմադրութիւնը գերման յարձակողականը կը կասեցնէ։ Հ.

ՀԱՐՈՆ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ժընեվ, 20.— «Պերլիներ Թակեպլատ» կը ծանուցանէ թէ Ճարոն համաձայնած է Սեպտ. 1ին սկսեալ Ռուսիոյ հայթայթել օրական 50,000 ռումբ։ Ճարոնցիք Վլատիվոսթոքէն Իրքուցք նեղ գիծ մը շինելու վրայ են՝ մասնաւորապէս ռազմանիւթի փոխադրութեան համար։

ԶԷՐԼԻՆՆԵՐՈՒ ԱԶԴՆՏՈՒԹԻՒՆԸ

Լոնտոն, 29.— Ծովակալութիւնը Պ. Պալֆուրի մէկ նամակը կը հրատարակէ. այս վերջինը կը բուէ վերջին 12 ամիսներու ընթացքին ձերլինցիներու արտաքսուածներուն կատարած ազդեցութիւնը։ 71 չափահաս եւ 18 տղայ մեռած եւ 189 չափահաս եւ 31 տղայ վիրաւորուած են։ Ոչ մեկ զինուոր կամ նաւազ մեռած է։ Լուրջ վնասներ պատճառեցին մեկ առիւ մը միայն՝ որուն համար չի կրնար բուիլ թէ զինուորական տեսակէտով ո՛եւէ կարեւորութիւն ունի։ Այս արշաւանքները թեւ վայրագ՝ բայց ո՛չ նիւթապէս եւ ո՛չ ալ բարոյապէս նը-պաստեցին թշնամւոյն։ Ռ.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Բարիզ, 29. — Կառավարութիւնը օդանաւորդ Ժիլպեռի հրամայեց Զուիցերիա վերադառնալ։ Հ.

Բարիզ, 29. — Զեկոյց մը կիմացնէ թէ Ֆրանսական հրատանին կը շարունակէ գործունեութիւն ցոյց տալ հակատին մեծ մասին վրայ զանազան տեղերու մէջ, փայլուն արդիւնքներով։ Ռ.

ԲՕԼԻՐԱՆ ՊԼՈՒԼԻՆԻ ՄԷՋ

Ամսթերտամ, 29. — Գերմանիոյ մէջ Բոլիրա երեւան եկած է, մասնաւորապէս Սբրէի եզերքներու վրայ։ Պէրլինի ոստիկանութիւնը բնակչութեան զեկուցած է չեռացած ջուր խմելէ զգուշանալ։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Imp. Economique, AleX.

ԳԻՈՐԳ ԻՓԻԿԵԱՆ

Մեծագոյն Սիկարէթներու

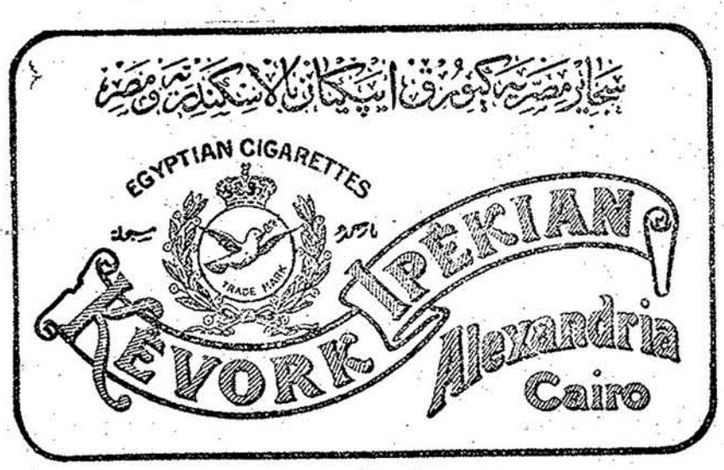

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՆԴՐԷԱՍ ՄԿՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ-ՆԵՐԿԱՐԱՐ

Բիւ Սէքսսթրիս, 1 (Ցունաց Ավէրոֆ աղջկանց վարժարանին ետեւ)

18 տարիէ ի վեր Աղեքսանդրիա հաստատուած եմ։ Ներկի, զարդանկարի, նշանատախտակի [թապէլա], իւղանկար պատկերներու և լուսանկարչական ֆօներու վերաբերեալ կատարած աշխատութիւններով գոհ թողուցած եմ Եւրոպացի յաճախորդներու։ Գիներս՝ միշտ Աբարներէն սուղ, իսկ Եւրոպացի արհեստակիցներէս աժան են։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՔՆԱՎԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՐԵՑ

Ս. ՍԱՀԱԿ ԳԻՒԼԵԱՆ

Ամէն Հայու համար կենսական և ազգային այս խնդրոյն մասին յոյժ շահեկան տեսութիւն մը։

ՓՆՏՌԵԼ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՍ Ց ՂԱՋԻԿԵԱՆԻ ՔՈՂ։

Գին 5 դրշ. ողջ

ՇԹԱՅՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ԱՂՋԿԱՆՑ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներու, գլխանոցներու, շապիկներու, հոսեղէններու, ձեռնոցներու, կաշեայ առարկաներու, կօշիկներու, ճերմակեղէններու, ճամբորդութեանց պիտոյքներու եւ ածելիներու առաջ մթերք։

Գիները յոյժ չափաւոր եւ անմրցելի։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ՔԱՐԻՒՂԻ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵԾԱԲԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱԲԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիա, ՍԻՏԻ ՄԷԹՈՒԱԼԼԻ փողոց թիւ 40 (Աբբարիճի մղկիթին դէմը)

Թէլէֆոն թիւ 33-45

Այս վաճառատունը կը հայտնէ թէ Աղեքսանդրիոյ եւ թէ Ռամլէի մէջ ՄԱՆԹԱՇԵԱՆԻ հարազատ ռուսական եւ ամերիկեան բեթրօլը, չափաւոր դիներով։ Ապրանքները օրը օրին կը յանձնուին ամենայն կոնոնաւորութեամբ։

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ։

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԾԽԱԽՈՏԻ

եւ Եգիպտական սիկարէթներու

ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԶԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Համբաւաւոր են իր Ապուճիկմա (Ասող) Ծխախոտները եւ Սիկարէթները

Banque d'Orient

ԱՆԱՆՈՒՈՆ ԸՆԿԵՐԻԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ ամբողջապէս վճարուած Ֆր. 25,000,000

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր՝ Աղեքսանդրիա, Դահիրէ, Սելանիկ-Իզմիր։ Գործակալութիւններ՝ Մխիթլի, Մանսուրը, Սերէդ եւ Զակազիկ։ Փոխ-Գործակալութիւններ՝ Պոլկամ, Մաղնիսա եւ Սոմա։

ՊԱՆՔ ա'ՕՐԻԱՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւններ։

ՊԱՆՔ ա'ՕՐԻԱՆ կ'ընդունէ դրամական աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարիւրին 3 ի տես վճարելի
» 3,50 9 ամիսէն »
» 4 1 տարիէն »
» 5 5 տարիէն եւ աւելի տ.։

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալերելու համար հաստատած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի ե. Ղ. 20էն ե. Ղ. 25,000 տարեկան հարիւրին 1 տոկոսով։

ՏՕՔԹ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺ

ՄՈՒՍՔԻ, ՇԱՐԱ ՇԷՆՇ ԷԼ ՆԱՀՏԷՆՇ ԹԻՒ 10, ԳԱՀԻՐԷ

ԹԻՒԼՖՕՆ [illegible] 35-37

Հիւանդները կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 8էն մինչև էրիկուան ժամը 7ը։

Ակռաները կը մաքրէ ու կը քաշէ առանց ցաւի։ Ակռաներու համար ոսկիէ, քաուչուք կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քուրօն կը շինէ առանց զսպանակի կամ քիմքի վրայ բան մը դնելու։

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մտօք կը կատարուին։

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախսելով կ'ազատի ակռաներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի։

Գիները խիստ չափաւոր են։ Մասնաւոր ակռայի դեղեր ալ կը դրուին։

ԲԱՍԹԻԼ ՆԱԼԹԷՐ

(PASTILLES NALTHER)

ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԵՂԱՀԱՏԻԿ

Հացի չափ կարեւոր ամէն անձի համար

[illegible] Գիւն ունիս թէ փոքրիկաու[illegible] մաքսողութիւն, ջերմէ կամ անքունութենէ, հարբուխ ունի[illegible] դացաւ։

Գործածէ՛ եւ պիտի օգտուիս անպայման։

Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուփի հետ։

Գիներն են շաս ածան ե.Ղ.
Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ) 10
Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ) 20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին ղրկել նաեւ երկու ղրշ.։

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատրաստուած է յայտնի բոյսերու եւ արմատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կաճառներէ։

Անձնապէս փորձելէ եւ օգտուելէ վերջ միայն ստանձնած է Եգիպտոսի ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ, որուն կարելի է դիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարտ փոստալով հետեւեալ հասցէին

82, Rue Guinenet Charkas (Boulac)
c)o Ecole Arménienne
B. P. *1079* Le Caire (Egypte)

ՊԱՆՔՈ ՏԻ ՌՕՄԱ

Banco di Roma

Հաստատեալ 1880ին

Դրամագլուխ, 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ — ՀՌՈՄ

Կեդրոնավայրք. — Բարիզ, Ճէնովա, Նաբոլի, Թուրին, Ֆիորէնցա, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Պարչէլօն, Գահիրէ, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Ապպա
Ապպանօ Լացիալէ
Արէցցօ
Ավէցցանօ
Գէնովա
Պրայֆանօ
Մոնթէ Քաթինի
Գանէլլի
Գասթէ Նուովօ
Գօրնէթօ Թարքուինօ
Էրնա
Ֆաբա Սապ
Ֆէրմօ
Ֆօսանօ
Ֆրասքաթի
Ֆրոսինոնէ
Լուքքա
Մոնտովի
Մոնպանշ
Օրպէտէլլօ
Օրվիէթօ
Բալէսթրինա
Բինէրոլօ
Սիէնա
Սուպիաքօ
Թարքակոնէ
Թիվոլը
Թորրէ Անունցիաթա
Վէլլէթրի
Վիարէճճիօ
Վիթէրպօ

ՊԱՆԿՈ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'զբաղի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ավանս, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն իրայ վոխզիր, չէք եւ «լէթրը տը քրէտի», հեռագրաւ վճարմունք, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտամուրհակներու զանձում, Կտրոններու եւ վիճակահանութիւնէ շահուած պարգեւներու զանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ պօրսայի հրամաններու գործադրութիւն, Արժեթղթերու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ավանսի գործողութիւն։

ՊԱՆԿՈ ՏԻ ՐՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուզուած ատեն կամ որոշ պայմանաժամով վճարելի։

ՊԱՆԿՈ ՏԻ ՐՕՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մոնթէքաթինօի համբաւաւոր ջերմուկները, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդներուն։

ՆԵՆԱՑՈՂԱԿԱՆ ՍԵՏՈՒԿ

Մասնաճիւղ Աղեքսանդրիոյ — 9 Ֆրանք փոստոց

ԱՐԱՔԵԼԻ ԱԳԱՆ

Շարա Ապու Տարար թիւ 16

Մեհրանոյշեան՝ ԻՐ. ՉԱՐԱՐՈՅՆԱՆ

[illegible] Հայկական [illegible]ակ,

[illegible] գրներով։

[illegible] ապահովութիւնի կը կատարուին խրատամոլ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵԼԷԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԻԵԱՆ-ՓԱՓԱԶԵԱՆ

ԳԱՀԻՐԷ

Օբերայի հրապարակ.

[illegible] լոյս արտադրող առաջկաներու։ Խնայեցէք՝ աշխատութիւն, խիստ չափաւոր գին։

ՕՐԷԼ ԱՏԱՆԱ

Շարա Մոհամէտ Ալի, թիւ 12

(Օրոզտի-Ղամի վրայի շէնքը, Ա. յարկը)

Սեփականատէր՝ ՌՈՒԲԷՆ ՊԱՏԻԿԵԱՆ

Պատիւ ունինք ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ 15 Մայիսէն սկսեալ մեր Սիքքէ-Կէտիկ գտնուող ծանօթ ԱՏԱՆԱ պանդոկը փոխադրած ենք վերը նշանակեալ հասցէին։

Ներկայ պանդոկիս շէնքը, իր կեդրոնական դիրքով եւ ընծայած առողջապահիկ ամէն առաւելութիւններով, ինչպէս եկեղեցական լոյս, տաք եւ պաղ ջուրի բաղնիք ունի. սահմանուած է ամէնաղժուարահաճներն իսկ գոհացնելու։

Գիները խիստ չափաւոր, ե. Ղ. 6 եւ 8։

Ամսական վարձակալելու դիւրամատչելի պայմաններ։

Ա. Ե. ՕՏԱԳԱՇԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հաստատեալ 1902

Գահիրէ, Սրբոյ Կեսիսէ

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպասեղէն, բրդեղէն, բամպասեղէն, տպածոյ, պաթիսք, զէֆիր, մատաթօլամ եւ մանաւանդ դերձակներու պիտոյքներ, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպայէն։ Ապրանքներու տոկունութեան եւ գիներու չափաւորութեան մասին արգէն իսկ համբաւ ստացած այս վաճառատունը կ'արժէ անդամ մը այցելել։

առիթէն օգտուելով

ՎԱՇԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐ

Հրատարակուած *1914*ին, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Գին *10* դրշ.-Դիմել, սակաւաթիւ օրինակներու համար, Արեւի խմբագրատունը։